

QUICK SCAN EN AANVULLEND ONDERZOEK MIDDELWEG 5-75, NIEUW-LEKKERLAND

Opdrachtgever: Woningbouwvereniging "Nieuw-Lekkerland"
Contactpersoon: Dhr. A. Teeuw

Uitvoering: Adviesbureau E.C.O. Logisch
Projectcode: WONA1301
Status: Concept
Datum: 29-10-2013
Auteur: ing. M. Bouma / ing. J. Koorevaar
Kwaliteitscontrole: ing. D. Peereboom

SAMENVATTING

SAMENVATTING.....	2
1 INLEIDING	4
1.1 AANLEIDING EN DOEL	4
1.2 NATUURBESCHERMINGSWETGEVING	4
1.3 ONDERZOEKSMETHODE.....	4
1.4 LEESWIJZER	5
2 PLANGEBIED EN ONTWIKKELINGEN	6
2.1 PLANGEBIED.....	6
2.2 ONTWIKKELINGEN	6
3 TOETSING FLORA- EN FAUNAWET	7
3.1 BRONNENONDERZOEK.....	7
3.1.1 ZOOGDIEREN	7
3.1.2 VOGELS.....	7
3.1.3 REPTIELEN	7
3.1.4 AMFIBIEËN.....	7
3.1.5 ONGEWERVelden	8
3.1.6 VISSen.....	8
3.1.7 VAATPLANTEN	8
3.2 HABITATSCAN	8
3.2.1 ZOOGDIEREN	8
3.2.2 VOGELS.....	8
3.2.3 REPTIELEN	8
3.2.4 AMFIBIEËN.....	8
3.2.5 ONGEWERVelden	9
3.2.6 VISSen.....	9
3.2.7 VAATPLANTEN	9
3.3 AANVULLEND ONDERZOEK.....	9
4 BESCHERMDE NATUURGEBIEDEN	11
LITERATUUR	14

BIJLAGE 1: BEZOEKDATA AANVULLENDE ONDERZOEKEN

1 INLEIDING

1.1 AANLEIDING EN DOEL

Woningbouwvereniging Nieuw-Lekkerland is voornemens de woningen aan de Middelweg 5 t/m 75 te gaan slopen en op deze locatie nieuwe woningen te realiseren. De huidige woningen zijn gedateerd en technisch op. Deze ingreep wordt gezien als een ruimtelijke ontwikkeling. Om overtreding van de Flora- en faunawet en Natuurbeschermingswet 1998 te voorkomen, moet worden onderbouwd of er door deze werkzaamheden geen beschermde soorten of natuurgebieden negatief worden beïnvloed. Deze onderbouwing is verkregen door het uitvoeren van een quick scan Flora- en faunawet en Natuurbeschermingswet 1998.

1.2 NATUURBESCHERMINGSWETGEVING

In Nederland is de bescherming van natuur opgedeeld in soortbescherming middels de Flora- en faunawet, en in gebiedsbescherming middels de Natuurbeschermingswet 1998.

De Flora- en faunawet beschermt alle inheemse zoogdieren (met uitzondering van huismuis, bruine rat en zwarte rat), vogels, reptielen en amfibieën. Bij de vissen, ongewervelde dieren en planten zijn alleen die soorten beschermd die als zodanig zijn aangewezen. Alle voor deze soorten nadelige handelingen zijn in principe verboden. Voor de meer algemene soorten geldt een vrijstelling in het kader van ruimtelijke ordening, voor de meer zeldzame en kritische soorten geldt een ontheffingsplicht of dienen afdoende mitigerende maatregelen te worden genomen bij overtreding van deze wet. Voor werken in het kader van bestendig beheer en onderhoud geldt een vrijstellingsregeling voor soorten van tabel 2 en tabel 3 van de Flora- en faunawet, mits wordt gewerkt conform een door het ministerie van E,L&I goedgekeurde gedragscode. Voor ruimtelijke ontwikkelingen geldt alleen voor soorten uit tabel 2 van deze wet een vrijstelling, mits middels een goedgekeurde gedragscode wordt gewerkt.

De Natuurbeschermingswet 1998 beschermt Natura2000 gebieden en beschermde natuurmonumenten. Deze gebieden zijn aangewezen aan de hand van de Europese Habitatrichtlijn en de Vogelrichtlijn voor bepaalde daar voorkomende habitattypen, dier- en plantensoorten. Alle plannen, binnen of buiten deze gebieden, welke mogelijk direct of indirect effect hebben op deze gebieden dienen te worden getoetst aan de Natuurbeschermingswet 1998.

De initiatiefnemer van een ruimtelijke ontwikkeling dient er voor zorg te dragen dat de Flora- en faunawet en Natuurbeschermingswet 1998 niet worden overtreden. Om deze reden is een toetsing van de geplande ontwikkeling aan de natuurwetgeving noodzakelijk.

In deze rapportage wordt bepaald of negatieve effecten op zwaar beschermde soorten, Natura2000 gebieden en EHS al dan niet met zekerheid kunnen worden uitgesloten.

1.3 ONDERZOEKSMETHODE

Deze studie bestaat uit drie delen, een bronnenonderzoek, een habitatscan en aanvullende inventarisatie naar vleermuizen en broedvogels. Tijdens het bronnenonderzoek worden er verschillende bronnen geraadpleegd om te onderzoeken welke beschermde soorten er in het projectgebied verwacht kunnen worden. De geraadpleegde bronnen zijn onder andere: de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF), verspreidingsatlassen van de verschillende soortgroepen, eerder in de regio uitgevoerde onderzoeken, in de regio actieve werkgroepen en PGO's, databanken met verspreidingsgegevens en het aanwijzingsbesluit Natura2000 gebieden. Daarnaast zijn alle beschermde natuurgebieden in de omgeving van het plangebied in kaart gebracht.

Uit het bronnenonderzoek volgt een lijst met beschermde soorten welke mogelijk in de plangebied voor kunnen komen. Tijdens de habitatscan zijn de plangebieden bezocht om te kijken of deze soorten hier ook daadwerkelijk voor kunnen komen, rekening houdend met het habitat, de habitateisen en de verspreidingsgegevens van de betreffende soorten. Daarnaast kunnen er tijdens het veldbezoek nog soorten aan de lijst worden toegevoegd als het habitat geschikt lijkt voor de betreffende soort.

Als gevolg van de uitkomsten van de habitatscan en het bronnenonderzoek is in de periode juni – juli het plangebied aanvullend drie maal onderzocht op de aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten, in het bijzonder die van de gierzwaluw en de huismus. Een van deze ronden is aansluitend op de habitatscan uitgevoerd. De resterende bezoeken zijn uitgevoerd onder voor de soort geschikte omstandigheden.

Tevens heeft aanvullend onderzoek naar vleermuizen plaatsgevonden. Dit bestaat uit het onderzoeken van functies voor vleermuizen in het plangebied. De onderzoeksmethode is gebaseerd op het Vleermuisprotocol 2013¹.

Zomer- en kraamverblijven van vleermuizen

In de periode 15 mei tot 15 juli is het plangebied onderzocht op de aanwezigheid van zomer- en kraamverblijven van vleermuizen. Deze inventarisatie bestond uit drie ronden. Twee ronden zijn uitgevoerd in de avond. De derde ronde is uitgevoerd in de vroege morgen.

Paarverblijven en zwermplaatsen van vleermuizen

In de periode augustus – september zijn twee inventarisaties van twee uur worden uitgevoerd, teneinde paarverblijven en zwermplaatsen vast te stellen dan wel uit te sluiten. Deze inventarisaties zullen worden uitgevoerd rond middernacht.

Vliegroutes en foerageergebied

Het onderzoek naar vliegroutes en foerageergebied van vleermuizen is simultaan met het overige onderzoek naar vleermuizen uitgevoerd.

De inventarisatie met betrekking tot vleermuizen is met behulp van een zogenaamde batdetector uitgevoerd. Adviesbureau E.C.O. Logisch werkt standaard met de Petersson D240X of een vergelijkbare detector. Dit apparaat vangt de ultrasone geluiden van vleermuizen op en maakt deze hoorbaar voor het menselijke gehoor. Tevens kunnen de geluiden worden opgenomen voor analyse achteraf. Enkele soorten zijn namelijk zeer moeilijk te determineren in het veld. Gezien de omvang van het projectgebied zijn de inventarisaties met detector in een team van twee deskundigen op het gebied van vleermuizen uitgevoerd, namelijk ing. M. Bouma en ing. J. Koorevaar.

1.4 LEESWIJZER

In hoofdstuk 2 wordt een bondige beschrijving van de plangebieden gegeven, met huidige ecologische waarden. Vervolgens wordt een overzicht gegeven van mogelijke effecten van de geplande ingrepen.

In hoofdstuk 3 worden de resultaten van het bronnenonderzoek en de habitatscan weergegeven, waarin de effectanalyse ten aanzien van de Flora- en faunawet is opgenomen.

Hoofdstuk 4 geeft weer welke middels de Natuurbeschermingswet 1998 beschermde gebieden in de omgeving van de plangebieden voorkomen. Tevens zal hier worden aangegeven in welke mate de geplande ontwikkeling van invloed zal zijn op deze gebieden.

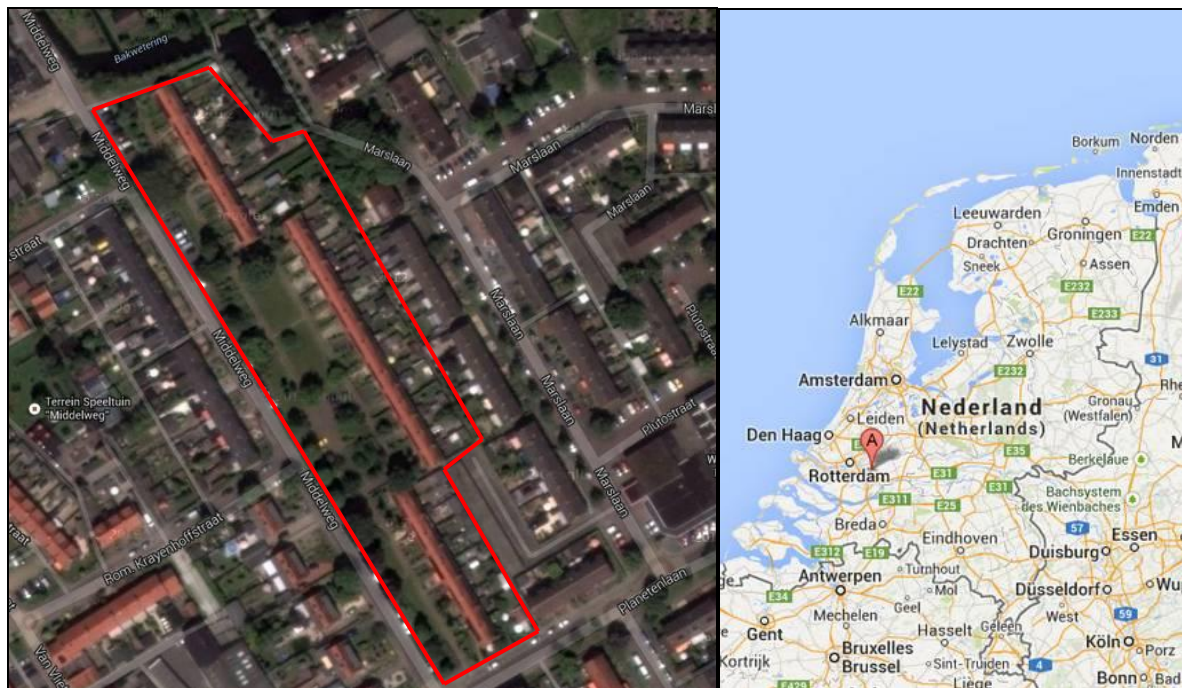
In hoofdstuk 5 worden de resultaten van de aanvullende onderzoeken naar vleermuizen en broedvogels weergegeven.

¹ Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus, Zoogdiervereniging en Gegevensautoriteit Natuur 2013. Vleermuisprotocol 2013, 27 maart 2013

2 PLANGEBIED EN ONTWIKKELINGEN

2.1 PLANGEBIED

Het plangebied is gelegen in de Alblasserwaard in kilometerhok X :433 / Y:105. Figuur 1 geeft de ligging van het plangebied weer.

Figuur 1. Ligging Plangebied

Nieuw-Lekkerland heeft een relatief grote dorpskern, welke is verdeeld in diverse wijken en woonerven. Langs de dijk is er lintbebouwing aanwezig. Het plangebied ligt in het westelijke deel van Nieuw-Lekkerland. Het bestaat uit 3 delen rijtjeshuizen met voor- en achtertuinen. Aan de westzijde van de woningen bevindt zich een plantsoen met bomen, heesters, hagen, laag struweel en gazon. In het noorden en noordwesten is een watergang gesitueerd. Deze is enkele meters breed.

2.2 ONTWIKKELINGEN

Woningbouwvereniging Nieuw-Lekkerland is voornemens de woningen aan de Middelweg 5 t/m 75 te gaan slopen en deze locatie te bestemmen voor nieuwbouw. De bouwkundige staat van de 36 woningen uit 1922 is dusdanig, dat sloop en nieuwbouw de beste optie is. De sloop staat voor 2014 gepland van de huidige woningen wordt gestart met de nieuwbouw. Het plantsoen en de omliggende watergangen worden hierbij niet gemoeid. Mogelijk zal aanwezig groen in de tuinen komen te vervallen.

3 TOETSING FLORA- EN FAUNAWET

3.1 BRONNENONDERZOEK

Om een goede inschatting te kunnen maken van welke beschermde soorten mogelijk gebruik maken van het plangebied, heeft een literatuurstudie plaatsgevonden. Deze literatuurstudie is gespecificeerd op de bebouwde kom van Nieuw-Lekkerland, tenzij anders vermeld. Hiertoe is bij de Nederlandse Databank Flora en Fauna (NDF) een beknopte globale levering van de kilometerhokken waarin het plangebied gelegen is opgevraagd. Deze levering is weergegeven in tabel 1.

Tabel 1: Beknopte eenmalige levering kilometerhok X:433 / Y: 105

Soortgroep	RL*	FF1*	FF23*	FF vogels	Hrl II*	Hrl IV*	Aantal soorten	Volledigheid	Actualiteit
Vaatplanten	5	5	1				245	Onbepaald	1990-2010
Mossen							3	Matig	2000-2010
Korstmossen								Niet	2000-2010
Paddenstoelen								Niet	2000-2010
Zoogdieren	1	6	4		1	4	11	Slecht	2000-2010
Vogels	37			134			134	Slecht/goed	2000-2010
Amfibieën	1	3	1			1	4	Onbepaald	2000-2010
Reptielen								Niet	2000-2010
Vissen	1		2		2		6	Slecht	2000-2010
Dagvlinders							9	Goed	2000-2010
Macronachtvlinders							4	Slecht	2000-2010
Micronachtvlinders								Niet	2000-2010
Libellen							4	Matig	2000-2010
Sprinkhanen / krekels	1						5	Slecht	2000-2010
Overige ongewervelden							1	Onbepaald	2000-2010
Zeeorganismen								Niet	2000-2010

* Legenda: FF1 = Flora- en faunawet lijst 1 (vrijstelling) FF23 = Flora- en faunawet lijst 2 + 3 (streng beschermd)
Hrl = Habitatrichtlijn (alleen bijlage 2 en 4) RL = Rode Lijst

Uit de globale levering is te constateren in welke mate het kilometerhok is onderzocht op de aanwezigheid van beschermde soorten en hoeveel beschermde soorten er bekend zijn. Om vast te stellen om welke soorten het gaat, zijn per soortgroep verspreidingsatlassen en databases met verspreidingsgegevens geraadpleegd. Daarnaast zijn waarnemingen uit eerder door Adviesbureau E.C.O. Logisch uitgevoerd onderzoek in Nieuw-Lekkerland in het bronnenonderzoek inbegrepen.

3.1.1 ZOOGDIEREN

Uit diverse databases met verspreidingsgegevens blijkt dat de meervleermuis, de laatvlieger, de gewone dwergvleermuis, de ruige dwergvleermuis en de gewone grootoorvleermuis in Nieuw-Lekkerland voorkomen. Daarnaast komen de bever, de Noordse woelmuis en de waterspitsmuis in de nabije omgeving van Nieuw-Lekkerland voor. De waterspitsmuis is bekend van de polder grenzend aan Sportcomplex Excelsior, ten zuiden van Nieuw-Lekkerland. Bovenstaande soorten zijn allen zwaar beschermd middels tabel 3 van de Flora- en faunawet.

3.1.2 VOGELS

Uit diverse databases met verspreidingsgegevens blijkt dat de volgende vogelsoorten in het plangebied voorkomen waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn, namelijk: boomvalk, buizerd, gierzwaluw, grote gele kwikstaart, havik, huismus, kerkuil, ooievaar, ransuil, sperwer en steenuil,

Daarnaast zijn er soorten te verwachten waarvan Dienst Regelingen heeft aangegeven dat inventarisatie gewenst is, namelijk de blauwe reiger, de boerenzwaluw, de bonte vliegenvanger, de boomklever, de boomkruiper, de bosuil, de draaihals, de ekster, de gekraagde roodstaart, de grauwe vliegenvanger, de groene specht, de grote bonte specht, de huiszwaluw, de ijsvogel, de koolmees, de oeverzwaluw, de pimpelmees, de spreeuw, de tapuit, de torenvalk, de zwarte kraai, de zwarte mees en de zwarte roodstaart.

3.1.3 REPTIELEN

Er zijn geen waarnemingen bekend van beschermde reptielen in Nieuw-Lekkerland. Echter, er zijn waarnemingen bekend van de ringslang nabij Streefkerk, enkele kilometers ten oosten van het plangebied.

3.1.4 AMFIBIEËN

Uit diverse databases met verspreidingsgegevens komen de soorten poelkikker, heikikker en rugstreeppad in Nieuw-Lekkerland voor. Dit zijn soorten uit tabel 3 van de Flora- en faunawet en zijn strikt beschermd. De rugstreeppad en de heikikker zijn bekend voor te komen nabij Sportpark Excelsior.

3.1.5 ONGEWERVELDEN

Van beschermde ongewervelden zijn de rivierrombout en de platte schijfhoren waargenomen in de omgeving van Nieuw-Lekkerland. Dit zijn soorten uit tabel 3 van de Flora- en faunawet en bijlage IV van de Habitatrichtlijn en daarmee zwaar beschermd.

3.1.6 VISSEN

Uit diverse databases met verspreidingsgegevens blijkt de tabel 2 soort kleine modderkruiper en tabel 3 soorten grote modderkruiper en bittervoorn voor te komen in de omgeving van Nieuw-Lekkerland. De kleine modderkruiper en de bittervoorn zijn bekend voor te komen in de wateren grenzend aan de kern van Nieuw-Lekkerland.

3.1.7 VAATPLANTEN

Volgens diverse databases met verspreidingsgegevens komen de tabel 2 soorten daslook, gulden sleutelbloem, Spaanse ruiter, tongvaren, waterdriblad, wilde marjolein en zomerklokje voor in de omgeving van Nieuw-Lekkerland.

3.2 HABITATSCAN

Tijdens de habitatscan is het plangebied beoordeeld op de aanwezigheid van geschikt habitat voor beschermde soorten. De habitatscan heeft plaatsgevonden in juni 2013.

3.2.1 ZOOGDIEREN

De tuinen en omliggend groen zijn geschikt habitat voor algemeen beschermde grondgebonden zoogdieren als huisspitsmuis, bosmuis, egel en mol. Tijdens het aanvullend onderzoek is de egel waargenomen in het plangebied (afbeelding 1).

De huizen bevatten op verschillende plaatsen open stootvoegen die doorgang naar de spouwmuren geven. Daarnaast zijn er op verschillende locaties dakpannen en nokpannen aanwezig die toegankelijk zijn voor vleermuizen. Dit biedt mogelijk geschikte verblijfplaatsen van beschermde vleermuizen als de gewone dwergvleermuis en de laatvlieger. Naar verblijfplaatsen van vleermuizen is aanvullend onderzoek uitgevoerd. Dit is omschreven in hoofdstuk 5.

Afbeelding 1: Egel

3.2.2 VOGELS

Afbeelding 2: Ruimte tussen dakpannen

Het aanwezige groen biedt geschikt habitat voor algemeen beschermde broedvogels. Het struweel en de bomen bieden nestgelegenheid voor algemeen beschermde broedvogels. De aangrenzende watergangen bieden nestgelegenheid voor algemeen voorkomende watervogels als waterhoen, meerkoet en wilde eend.

Daarnaast bieden openingen tussen de dakpannen (afbeelding 2, geel omcirkeld) en dakkapellen mogelijk nestgelegenheid voor de huismus en de gierzwaluw. Ten behoeve van de huismus en de gierzwaluw heeft aanvullend onderzoek plaatsgevonden. Dit is omschreven in hoofdstuk 5.

3.2.3 REPTIELEN

Voor de ringslang is geen geschikt habitat aanwezig in het plangebied. Gezien de grote afstand tot de locaties waar deze soort is waargenomen, alsmede het ontbreken van habitat wordt het gebruik van het plangebied door deze soort onwaarschijnlijk geacht.

3.2.4 AMFIBIEËN

De watergang grenzend aan het plangebied biedt voortplantingswater en het aanwezige groen biedt landbiotop voor algemeen beschermde amfibieën als meerkikker, bastaardkikker, kleine watersalamander en gewone pad. De aanwezigheid van vis zorgt ervoor dat dit geen optimaal voortplantingswater is voor amfibieën.

Voor beschermde soorten als heikikker en rugstreeppad is geen geschikt habitat aanwezig. Echter, indien ten behoeve van de geplande ingreep zand op het terrein wordt gebracht en plassen ontstaan, kan de rugstreeppad deze locatie vanuit het zuiden snel koloniseren.

3.2.5 ONGEWERVELDEN

Tijdens de habitatscan zijn er geen beschermde ongewervelden aangetroffen. Mogelijk komt de platte schijfhoren voor in de aangrenzende watergangen.

3.2.6 VISSEN

De watergangen grenzend aan het plangebied bevatten geschikte habitat voor de kleine modderkruiper en de bittervoorn. Er is geen steekproef uitgevoerd naar de aanwezigheid van beschermde vissen, gezien de wateren buiten de invloedssfeer van de geplande werkzaamheden liggen.

3.2.7 VAATPLANTEN

Voor beschermde vaatplanten is slechts in beperkte mate habitat aanwezig. Het groen in het plangebied betreft tuinen behorende bij woningen, plantsoenen en grasveld. Deze zijn allen, een uitzondering daar gelaten, redelijk onderhouden. Het is derhalve niet waarschijnlijk dat beschermde planten in het plangebied aanwezig zijn. In de vrij toegankelijke delen van het plangebied zijn geen beschermde vaatplanten aangetroffen.

3.3 AANVULLEND ONDERZOEK

Uit het bronnenonderzoek en de habitatscan is gebleken dat aanvullend onderzoek naar nestlocaties van de huismus en de gierzwaluw noodzakelijk was. Daarnaast was het noodzakelijk het gebruik van het plangebied door vleermuizen in kaart te brengen. Voor andere soortgroepen is aanvullend onderzoek niet noodzakelijk gebleken, gezien geschikte habitat niet aanwezig is in het plangebied of het plangebied buiten het verspreidingsgebied is gelegen. De resultaten van het aanvullend onderzoek naar verblijfplaatsen van vleermuizen en nestlocaties van de huismus en de gierzwaluw zijn hier weergegeven.

3.3.1 VLEERMUIZEN

Zomer- en kraamverblijven van vleermuizen

Afbeelding 3: Ingang kraamverblijf laatvlieger

Tijdens het onderzoek zijn exemplaren van de gewone dwergvleermuis en de laatvlieger in het plangebied waargenomen. Van de gewone dwergvleermuis zijn geen zomer- of kraamverblijven aangetroffen.

Van de laatvlieger is een kraamverblijf juist buiten het plangebied aangetroffen. Het betreft een kolonie van ten minste 23 volwassen exemplaren, welke tijdens het uitvliegen zijn geteld. De locatie van de verblijfplaats is weergegeven in afbeelding 1 en figuur 5.

Op basis van de waarnemingen worden geen zomer- of kraamverblijven van andere soorten vleermuizen verwacht.

Paarverblijven en zwermplaatsen

Tijdens het onderzoek naar paarverblijven en zwermplaatsen zijn de gewone dwergvleermuis en de laatvlieger in het plangebied waargenomen. Van de gewone dwergvleermuis zijn paarverblijven aangetroffen. Eén van de paarverblijven bevindt zich in het plangebied en is weergegeven in figuur 5. De verblijfplaats bevindt zich achter de gevelbetimmering. Hoewel geen zomerverblijf is aangetroffen, kan niet worden uitgesloten dat deze verblijfplaats ook buiten de paartijd door de gewone dwergvleermuis als zomerverblijf wordt benut.

Bij geen van de verblijfplaatsen is zwermactiviteit waargenomen, welke kan duiden op een massawinterverblijf. Gezien de locatie van de verblijfplaats zal deze naar verwachting niet fungeren als winterverblijf. Hiervoor biedt de gevelbetimmering te weinig bescherming tegen de elementen en heeft het verblijf in de winter geen stabiel klimaat.

Vliegroutes en foerageergebied

De groenstructuren in het plangebied worden door de gewone dwergvleermuis gebruikt als foerageerzone. Dit heeft betrekking op alle tuinen en het aanwezige openbaar groen.

Van de gewone dwergvleermuis en van de laatvlieger zijn in de kraamperiode vliegroutes aangetroffen. De aanwezige bebouwing maakt onderdeel uit van de vliegroutes van beide soorten. Van de laatvlieger is ook in de paartijd een vliegroute aangetroffen. In figuur 5 zijn de vliegroutes weergegeven.

Figuur 5. Waarnemingen vleermuizen

3.3.2 BROEDVOGELS

Tijdens het onderzoek naar de gierzwaluw en de huismus zijn geen broedgevallen van deze soorten in het plangebied waargenomen. Beide soorten zijn wel in de directe nabijheid van het plangebied aangetroffen. Er zijn zes broedgevallen van de gierzwaluw waargenomen aan de overzijde van de Middelweg. Ook zijn hier ten minste twee broedgevallen van de huismus aanwezig.

In het gehele plangebied is broedgelegenheid aanwezig voor algemene beschermde broedvogels. Alle van nature in Europa voorkomende broedende vogels zijn beschermd middels de Flora- en faunawet.

3.4 EFFECTEN

Door het amoveren van de bebouwing gaat een paarverblijf van de gewone dwergvleermuis verloren. Hiervoor dient een ontheffing van de Flora- en faunawet te worden aangevraagd. Daarnaast zullen de vliegroutes van de gewone dwergvleermuis en de laatvlieger in beperkte mate worden aangetast. Er blijven echter lijnvormige structuren voor beide soorten aanwezig, waardoor de functie van kraamverblijf voor de laatvlieger behouden blijft.

Wanneer ten behoeve van het realiseren van nieuwbouw geheid wordt, heeft dit naar verwachting een verstorend effect op het kraamverblijf van de laatvlieger. Daarnaast kan het gebruik van verlichting tijdens de werkzaamheden een negatief effect hebben op het gebruik van vliegroutes en foerageerzones van vleermuizen.

Bij het verwijderen van bomen en struweel gaan nestlocaties van algemene broedvogels verloren. Daarnaast gaat habitat voor algemene zoogdieren als de egel en foerageerzones voor vleermuizen verloren. In de directe omgeving blijft echter veel geschikt foerageergebied voor deze soorten aanwezig en men is voornemens de groene uitstraling van de Middelweg te behouden.

3.5 MITIGERENDE MAATREGELEN

Bij het uitvoeren van de werkzaamheden dient er rekening te worden gehouden met onderstaande maatregelen:

- De werkzaamheden dienen te worden uitgevoerd buiten de broedperiode van algemene broedvogels (globaal 15 maart – 15 juli). Afhankelijk van het seizoen en de weersomstandigheden kan deze periode langer dan wel korter zijn. Een deskundige op het gebied van broedvogels kan hierover adviseren.
- Bij het verwijderen van groen dient een deskundige op het gebied van broedvogels vast te stellen of het in het plangebied al dan niet broedgevallen aanwezig kunnen zijn.
- Het eventueel verwijderen van composthoopen dient in het kader van de zorgplicht rekening te worden gehouden met overwinterende algemene amfibieën en egels. Dit vindt bij voorkeur plaats buiten de periode november – februari.
- Nachtelijke verlichting van de bouwlocatie dient tot een minimum beperkt te worden.
- Voorafgaand aan het amoveren van de bebouwing dienen ten minste vier vleermuiskasten binnen een straal van 200m van de aangetroffen verblijfplaats te worden geplaatst. Deze moet ten minste de functie van paarverblijf voor de gewone dwergvleermuis kunnen vervullen. Deze kasten dienen ten minste drie maanden voordat deze functioneel moeten zijn te zijn geplaatst.
- Voorafgaand aan de werkzaamheden worden alle potentiële verblijfplaatsen voor vleermuizen, zoals gevelbetimmering, dakranden en spouwmuren met open stootvoegen ongeschikt gemaakt voor vleermuizen. Dit kan door het verwijderen van betimmering en dakranden en het creëren van tocht in de spouwmuur.
- Uiterlijk een week voor aanvang van de werkzaamheden dient een deskundige op het gebied van vleermuizen vast te stellen of vleermuizen al dan niet gebruik maken van het plangebied na het ongeschikt maken van de verblijfplaatsen. Wanneer toch verblijven worden aangetroffen, worden aanvullende maatregelen genomen, zoals het plaatsen van exclusion flaps of verlichting gericht op de verblijfplaats.
- In de nieuwe situatie worden ten minste vier verblijfplaatsen voor vleermuizen in de muren gerealiseerd. De exacte locatie en het type inbouwkast dient in overleg met een deskundige op het gebied van vleermuizen te worden bepaald.

Deze maatregelen zijn conform de soortenstandaard² voor gewone dwergvleermuizen opgesteld en dienen te worden verwerkt in een activiteitenplan en ecologisch werkprotocol, welke bij de ontheffingsaanvraag bij Dienst Regelingen dient te worden ingediend.

4 BESCHERMDE NATUURGEBIEDEN

Binnen het plangebied zijn geen beschermde natuurgebieden aanwezig. Binnen een straal van 1 kilometer rond de plangebieden zijn delen van de Provinciale Ecologische Hoofdstructuur (PEHS) aanwezig (figuur 2). Tussen de dorpskernen Nieuw-Lekkerland en Kinderdijk ligt het Natura2000 gebied 'Boezems Kinderdijk'.

Figuur 2. (P)EHS ten opzichte van plangebied

² Dienst Regelingen, 2011, Soortenstandaard Gewone dwergvleermuis, Ministerie van Economische zaken, Landbouw en Innovatie.

Figuur 3. Natura2000 gebied ten opzichte van plangebied

4.1 EFFECTEN

Het plangebied bevindt zich in de nabijheid van beschermde natuur. Het Natura2000-gebied 'Boezems Kinderdijk' ligt binnen een straal van 1 km van het plangebied. Eventuele verstoring zou alleen in beperkte mate geluidsoverlast kunnen zijn. Dit betreft een tijdelijke verstoring en door de bufferwerking van de omliggende bebouwingen zal de geluidsoverlast zeer gering zijn.

Storingsfactor	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
*Noordse woelmuis	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Krakeend (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Porseleinhoen (broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Purperreiger (broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Slobeend (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Smient (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Snor (broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Zwarte Stern (broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■

Figuur 4. Gevoeligheid (complementaire) soorten Boezems Kinderdijk.

5 CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN

Conclusies

Door de geplande ingreep komt een paarverblijf van de gewone dwergvleermuis te vervallen. Om overtreding van de Flora- en faunawet te voorkomen, dienen mitigerende maatregelen te worden getroffen om de schade aan deze soort tot een minimum te beperken. Deze maatregelen dienen te worden verwerkt in een activiteitenplan, welke bij een ontheffingsaanvraag van artikel 11 van de Flora- en faunawet dient te worden bijgevoegd. Bij goedkeuring van de maatregelen en verlening van ontheffing door Dienst Regelingen van het Ministerie van E, L & I kunnen de werkzaamheden onder voorwaarden worden uitgevoerd.

Er zijn in het plangebied geen nestlocaties aanwezig van jaarrond beschermde broedvogels. Bij de ingreep gaan wel nestlocaties voor algemene broedvogels verloren. Wanneer een broedgeval verloren gaat is sprake van de Flora- en faunawet. Door het treffen van mitigerende maatregelen en het plannen van de werkzaamheden buiten het broedseizoen, kan overtreding van de Flora- en faunawet worden voorkomen en hoeft hiervoor geen ontheffing te worden aangevraagd.

Op andere beschermde soorten uit tabel 2 en tabel 3 van de Flora- en faunawet worden geen negatieve effecten verwacht. Echter, in het kader van de algemene zorgplicht dient wel rekening te worden gehouden met de winterrust van de egel en algemene beschermde amfibieën.

Het plangebied bevindt zich in de nabijheid van beschermde natuur. Negatieve effecten op de PEHS of Natura2000 gebied worden echter niet verwacht door de bufferende werking van de dorpskern.

Aanbevelingen

Door middel van onderstaande mitigerende maatregelen kan overtreding van de Flora- en faunawet worden voorkomen. Deze zijn echter nog niet definitief. Aanvullend vleermuisonderzoek is nog in uitvoering.

Bij het uitvoeren van de werkzaamheden dient er rekening te worden gehouden met onderstaande maatregelen:

- De werkzaamheden dienen te worden uitgevoerd buiten de broedperiode van algemene broedvogels (globaal 15 maart – 15 juli). Afhankelijk van het seizoen en de weersomstandigheden kan deze periode langer dan wel korter zijn.
- Bij het verwijderen van groen dient dit door een ter zake kundige te zijn onderzocht op de aanwezigheid van eventuele nesten van broedvogels.
- De werkzaamheden dienen te worden uitgevoerd buiten de actieve periode van algemene beschermde amfibieën (maart – september). De aangegeven periode is slechts een richtlijn. Door rekening te houden met algemene beschermde soorten wordt voldaan aan de zorgplicht.

In het geval er een paarverblijf wordt aangetroffen zijn onderstaande maatregelen te verwachten om overtreding van de Flora- en faunawet te voorkomen:

- Nachtelijke verlichting van de bouwlocatie dient tot een minimum beperkt te worden.
- Op de locatie waar een paarverblijf is aangetroffen dient de spouwmuur op strategische plaatsen open gemaakt te worden zodat er tocht in spouwmuur wordt gecreëerd. Dit zorgt ervoor dat de verblijfplaats niet meer geschikt is voor vleermuizen. Om dit verlies te mitigeren dienen er 3 maanden voor de sloop 4 vleermuiskasten (zie bijlage 3) in de nabijheid (binnen 200 meter) van de verblijfplaats te worden aangeboden. Deze maatregelen zijn conform de soortenstandaard³ voor gewone dwergvleermuizen opgesteld.

³ Dienst Regelingen, 2011, Soortenstandaard Gewone dwergvleermuis, Ministerie van Economische zaken, Landbouw en Innovatie.

LITERATUUR

- Bellmann, H., 2007, Vlinders, rupsen en waardplanten, Tirion Uitgevers BV, Baarn
- Bos, F, M. Bosveld, D. Groenendijk, C. van Swaay, I. Wynhoff, De Vlinderstichting 2006. De dagvlinders van Nederland, verspreiding en bescherming (Lepidoptera: Hisperioidea, Papilionoidea). – Nederlandse Fauna 7. Leiden. Nationaal Historisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij en European Invertebrate Survey – Nederland
- Boesveld, A., A.W. Gmelig Meyling, I. van Lente, 2010. Verspreidingsonderzoek. Mollusken van de Europese Habitatrichtlijn. Resultaten van het inventarisatiejaar 2010. Platte schijffhoren *Anisus vorticulus*. Stichting ANEMOON. Heemstede.
- Broekhuizen, S., B. Hoekstra, V. van Laar, C. Smeenk en J.B.M. Thissen, 1992, Atlas van de Nederlandse Zoogdieren, KNNV Uitgeverij, Utrecht
- Creemers, R.C.M. & J.J.C.W. van Delft (RAVON)(redactie) 2009, De amfibieën en reptielen van Nederland. – Nederlandse Fauna 9. Nationaal Historisch Museum Naturalis, European Invertebrate Survey – Nederland, Leiden
- Dienst Regelingen, 2011, Soortenstandaard Gewone dwergvleermuis, Ministerie van Economische zaken, Landbouw en Innovatie.
- Dienst Regelingen, 2011, Soortenstandaard Gierzwaluw, Ministerie van Economische zaken, Landbouw en Innovatie.
- Dienst Regelingen, 2011, Soortenstandaard Huismus, Ministerie van Economische zaken, Landbouw en Innovatie.
- Diepenbeek, A. van & R. Creemers, 2006, Herkenning amfibieën en reptielen, Stichting RAVON, Nijmegen
- Emmerik, W.A.M. van, & H.W. de Nie, 2006, Zoetwatervissen van Nederland, Ecologisch bekeken, Vereniging Sportvisserij Nederland, Bilthoven
- Gittenberger, E. & A.W. Janssen (red.), 2004. Recente en fossiele weekdieren uit zoet en brak water. – Nederlandse Fauna 2. Nationaal Historisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij en European Invertebrate Survey – Nederland
- Meijden, R. van der, 2005, Heukels' Flora van Nederland, Wolters-Noordhoff B.V., Groningen/Houten
- Mennema, J., A.J. Quene-Boterenbrood & C.L. Plate, 1985. Atlas van de Nederlandse Flora 2, Zeldzame en vrij zeldzame planten, Bohn, Scheltema & Holkema, Utrecht
- Mullarney, K, L. Svensson, D. Zetterström & P.J. Grant, 2005, ANWB Vogelgids van Europa, Tirion Uitgevers BV, Baarn
- Natuurloket, 2012, Beknopte eenmalige levering OHNL-2012-2384
- Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie, 2002. De Nederlandse Libellen (Odonata). Nederlandse Fauna 4. Nationaal Historisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij en European Invertebrate Survey – Nederland
- Nie, H.W., 1996, Atlas van de Nederlandse Zoetwatervissen, Media Publishing, Doetinchem
- Peeters, T.M.J., C. van Achterberg, W.R.B. Heitmans, W.F. Klein, V. Lefeber, A.J. van Loon, A.A. Mabelis, H. Nieuwenhuijsen, M. Reemer, J. de Rond, J. Smit, H.H.W. Velthuis, 2004. De wespen en mieren van Nederland (Hymenoptera: Aculeata). – Nederlandse Fauna 6. Nationaal Historisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij en European Invertebrate Survey – Nederland.
- Smit, J.T., 2007, Actuele en potentiële verspreiding van het Vliegend hert in Nederland, EIS-Nederland, Leiden
- SOVON Vogelonderzoek Nederland 2002. Atlas van de Nederlandse Broedvogels 1998-2000.- Nederlandse Fauna 5. Nationaal Historisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij en European Invertebrate Survey – Nederland
- Teunissen, A.P.J.A., 2009, Verspreidingsatlas Nederlandse boktorren (Cerambycidae), EIS-Nederland, Leiden
- Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus, Zoogdiervereniging en Gegevensautoriteit Natuur, 2013, Vleermuisprotocol 2013, 27 maart 2013.

Internet

www.natuurloket.nl
www.piscaria.nl
www.ravon.nl
www.stowa.nl (limnodata neerlandica)
www.synbiosys.alterra.nl/natura2000
www.telmee.nl
www.vivara.nl

BIJLAGE 1: BEZOEKDATA AANVULLENDE ONDERZOEKEN:

Vleermuizen

Zomer- en kraamverblijven

Datum	Weersomstandigheden	Tijd	Waarnemer(s)
21-06-2013	16°C, bewolkt, windkracht 2	22:00 – 00:00	ing. J. Koorevaar en ing. M. Bouma
11-07-2013	11°C, bewolkt, windkracht 2	03:30 – 05:30	ing. J. Koorevaar en ing. M. Bouma
19-07-2013	15°C, helder, windkracht 2	21:45 – 00:00	ing. J. Koorevaar

Paarverblijven en zwermplaatsen

Datum	Weersomstandigheden	Tijd	Waarnemer(s)
29-08-2013	19°C, half bewolkt, windkracht 2	23:00 – 01:00	ing. J. Koorevaar en ing. M. Bouma
27-09-2013	10°C, helder, windkracht 1	05:30 – 07:30	ing. J. Koorevaar en ing. M. Bouma

Broedvogels (Gierzwaluw en Huismus)

Datum	Weersomstandigheden	Tijd	Waarnemer(s)
21-06-2013	18°C, bewolkt, windkracht 2	18:00 – 22:00	ing. J. Koorevaar en ing. M. Bouma
01-07-2013	12°C, bewolkt, windkracht 2	06:00 – 07:00	Ing. J. Koorevaar
11-07-2013	12°C, bewolkt, windkracht 2	06:00 – 07:00	ing. J. Koorevaar en ing. M. Bouma
19-07-2013	18 °C, helder, windkracht 2	18:00 – 21:45	ing. J. Koorevaar en ing. M. Bouma

BIJLAGE 2: TIJDELIJKE VLEERMUISKASTEN

Vleermuiskasten

Losse vleermuizenkraamkasten van Vivara of vergelijkbaar zijn geschikt als paarverblijfplaats.

Te bestellen op <http://vivara.nl/?search=vleermuizen>